

איילה רון, דברים לטקס כט' בנובמבר בכנסת 26.11.24

אני, איילה רון, בת 96, מתכבדת לעמוד בפניכם כנציגת ארגון מורשת ההגנה. אני מודה על ההזדמנות שהכנסת מעניקה בשבוע של כ"ט בנובמבר ואשמח לספר על חלקי בארגון ההגנה כלוחמת צעירה מאז היותי בת 14.

אני ילידת הונגריה, עליתי ארצה בגיל 6 עם משפחתי המצומצמת. רוב בני משפחתי שנשארו בהונגריה נרצחו בשואה. השתקענו בחיפה, אבי עבד כנגר מומחה בתיקון אוניות סוחר.

למדתי בסמינר "בית יעקב" לנערות חרדיות. בהיותי בת 14, ב-1942, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, שמעתי מחבריי על פעילותם בארגון "ההגנה" והחלטתי להתגייס לסניף ההגנה בחיפה. עברתי את טקס ההשבעה ויצאתי לאימוני א"ש לילה, תרגילי סדר, קפא"פ (קרוב פנים אל פנים) ועוד. עברתי גם שיעורי לימוד על הנשק; הוצאת ניצרה מרימון ופירוק והרכבה של הסטן. בהמשך יצאנו לתרגל באש חיה מה שלמדנו באימונים כאשר החזקתי את הרימון מתחת לחולצתי.

בין המשימות שהטילו עליי ועל חבריי היה לתלות כרוזים ולהפגין למטרות שונות. כשהייתי בת 15 וחצי לערך, קיבלתי פיקוד על קבוצת נערים צעירים ממני, בנות ובנים. לפעמים, לאחר ליל פעילות ארוך, נשארו חברי "ההגנה" ללון בבית החלוצות.

בשנת 1944, לאחר יום כיפור, אבי מעד כשירד לבטן האונייה בה עבד ונהרג במקום. זו הייתה תקופת המלחמה, תקופת צנע, וגם בלי מה שקרה לאבא שלי היה קשה לשרוד. אמא שלי, נאלצה לצאת לעבוד כדי לפרנס את כולנו וכך גם אני. לשמחתי התקבלתי לעבוד כזבנית בחנות יוקרתית לממכר שוקולד ופרלינים משובחים בעיר התחתית בבעלותה של משפחת בדר. הם לימדו אותי כיצד לשקול במדויק במאזניים וכיצד לסדר את חלון הראווה. סמכו עליי למרות גילי הצעיר. ליד החנות היה פאב בו בילו החיילים הבריטים עם בנות מחיפה והם לא פעם רכשו עבורן בונבוניירות עם שוקולדים משובחים.

עם כל הקושי ובמקביל לעבודתי בחנות ולפעילותי ב"הגנה" נענית לבקשת מפקדיי למשימה נוספות - לסייע לפליטים שורדי שואה שעלו לארץ מהונגריה ושהו במחנה בעתלית. בימי שבת דאגו אנשי "ההגנה" להסיע את המתנדבים לעתלית ולהחזירם. השיחות שלי עם המתנדבים שלא ידעו עברית, בשפת אמם, נועדו להקל עליהם בצעדיהם הראשונים בארץ, להבין מה הם צריכים ולסייע ככל הניתן.

במהלך מלחמת העצמאות, כשחלק מערביי חיפה עזבו את בתיהם, הופקדו עליי משימות שונות כמו העברת חבילות ממקום למקום וגם לשמור בלילות על בתי הערבים שעזבו. עמדתי בלילה עם הסטן בידי, לבדי, לא פחדתי כלל.

את בעלי לעתיד , מוטקה רובינשטיין, לימים מוטקה רון, הכרתי באותה חנות פרלינים. מוטקה עלה לארץ ב-1925 מפולין. הוא עבר הכשרה ימית, התגייס לצי המלכותי הבריטי ושירת שש שנים בים התיכון ובים סוף. בשנת 1947 יצא בשליחות ארגון "ההגנה" למבצעי רכש באירופה. לאחר קום המדינה, מוטקה המשיך לעבוד בצי הימי, הקים את משמר החופים במשטרה, התקדם עד דרגת ניצב והיה מפקד המחוז הצפוני במשטרה.

לאחר קום המדינה, הקמתי את ביתי ועבדתי כמחנכת, ובעקבות חלומי להיות אחות, הגעתי להתנדב בארכיון הרפואי. במשך 48 שנים (!) ניהלתי בהתנדבות את הארכיון של מחלקת האיזוטופים לרפואה גרעינית, ממש עד שהארכיון מוחשב בתקופת הקורונה.

חייתי חיים מלאים ומשמעותיים, אני ובני ביתי. אך ללא ספק, השירות בארגון ההגנה בעשור השני לחיי עיצב את דמותי, ואני מדברת על ערכים, מוטיבציה, נחישות והקרבה. כך המשכתי לתרום כל חיי למען קיומה של מדינת ישראל.

ארגון מורשת ההגנה, אותו אני מייצגת כיום, עומל למען הנחלת מורשתנו, מורשת מאות אלפי פעילי ההגנה שתרמו בהתנדבות, בעשייה הביטחונית, בהצלחת ההעפלה ובהקמת יישובים בכל רחבי הארץ. חשוב מאוד להמשיך ולתמוך במפעל הנחלת המורשת הזו. כי מה שלומדים מעברנו הוא הבסיס לעתידנו.